

Aylık Soru ve Cevaplar (Haziran Ayı) - 1 /Jun/ 2018

Ruhsat (terehhüs) Haddinde Namaz

Soru 1: Kendi vatanına giden bir yolcu, ruhsat (terehhüs) haddine ulaşınca, namazı nasıl kılmalıdır?

Cevap: Vatanının ruhsat haddine ulaşması, namazını tam kılması için yeterlidir; ancak ihtiyat, namazı şehre girinceye kadar geciktirmesindedir.

Soru 2: On gün kalma maksadıyla bir yere giden yolcu, ruhsat haddine ulaşınca namazını nasıl kılmalıdır?

Cevap: On gün kalma maksadıyla gittiği yerin ruhsat haddine ulaşması, farz ihtiyat gereği namazı tam kılmasına sebep olmaz. Farz ihtiyat gereği namaz tam ve seferi olarak cem edilmeli ya da şehre girinceye kadar ertelenmelidir.

Namazın Kıraatinin Sessiz Okunması

Soru 3: Namazdaki kıraatlerde lafızlar söylense, ama sesi işitilmese namaz sorunlu olur mu?

Cevap: Tekbir, Fatiha, sure, zikir ve duayı kendisi duyabileceği bir şekilde okumalıdır. Eğer kulağının ağır işitmesi veya sağır olması ya da aşırı gürültüden dolayı kendi sesini duyamazsa, herhangi bir engel yokken kendine işittirebileceği miktarda sesli okumalıdır.

Namazda Yanlış Kıraat

Soru 4: Namazda kelimelerin telaffuzuna çok dikkat ediyorum ve doğru bir şekilde telaffuz etmek için çok çabaıyorum. Bir süredir günlük namazda Kevser süresini okuyordum ve “واحر” ibaretinin “ه” ile olduğunu zannediyordum. Bundan dolayı “ه” şeklinde telaffuz ediyordum. Geçmiş namazlarımdan hükmü nedir?

Cevap: Doğruluğuna inanarak zikredilen şekilde kılmış olduğunuz namazlarınız sahihtir.

Şer'i Mesafenin Başlangıcı

Soru 5: Şer'i mesafe, ruhsat (terehhüs) haddinden mi hesaplanmalıdır?

Cevap: Şer'i mesafe, şehrin sonundan hesaplanmaya başlar, ruhsat (terehhüs) haddinden değil.

Fiziki (Bedeni) Zayıflıktan Dolayı Oruç Tutmama

Soru 6: Fiziksel olarak neredeyse yaşamımın bütün yıllarında (bünyesi) zayıf olan bir kızım ve dokuz yaşında oruç tutmam gerekirken, ihmalkarlık ve bünye zayıflığı ve ders ve adet gününün düzensizleşmesi gibi çeşitli nedenlerden dolayı oruçlarımı tam tutamadım. Ramazan ayından sonraki aylarda da okula gitme, zayıflık ve önemsememe ve dolayı gerektiği gibi telefi edemedim. Şimdi geçmiş yıllardan yaklaşık 161 gün oruç kazam var. Vazife nedir? Son iki yıldır daha da şiddetlenen fiziksel zayıflığım, ayda iki ya üç gün belki de daha az oruç tutmama izin vermemektedir?

Cevap: Sırf bazı mazeretlerden dolayı orucu terk etmek caiz değildir. Bu nedenle eğer sırf orucun size farz olmadığı ihtimaliyle, bilerek mübarek Ramazan ayında iftar etmişseniz (yani orucu tutmamışsanız), sorudaki varsayımda kazanın yanı sıra keffaret de üzerinize farzdır. Ancak zarar korkusundan orucu iftar edilmişse (yenilmişse) ve korkunun da akıl sahibi insanların tasdik ettiği makbul olan geçerli bir sebebe dayanırsa veya oruca dayanmak sizin için meşakkati beraberinde getiriyorsa ve zorluk ve meşakkate ulaşınca iftar ediyorduysanız, bu durumda iftar etmek (orucu yemek) sizin için caiz ve keffaret farz değildir; ancak kazası size farzdır ve kazanın gelecek ramazan ayına kadar şer'i bir özür olmaksızın geciktirilmesi durumunda, her gün için geciktirme keffaresi; yani bir müddet taam (yaklaşık 750 gr. buğday ya ekmek ve benzeri) vermelisiniz.

Ebeveynin Emrine İtaat Etmek için Oruç Tutmamak

Soru 7: Bu sene üniversite sınavım var ve üniversite sınavının tam Ramazan ayından önce olduğunu dikkate alırsak, oruçlu halde okumak (sınava hazırlanmak) çok zordur. Çünkü geçen sene de bu duruma katlanıp oruç tuttum ve sınavda iyi bir puan alamadım. Ailem bu yıl beni oruç tutmamaya ve ders okumaya zorladılar! Benim vazifem nedir? Acaba anne ve babamın zoraki emrine mi uymalıyım ya da emirlerinin aksine mi amel etmeliyim?

Cevap: Sırf zikredilen şeyler, orucu terk etmek için gerekçe olamaz ve anne ve babaya itaat, bir farzın terk edilmesine sebep oluyorsa, caiz değildir. (Anne ve babanın farzı terk etme konusundaki emrine itaat etmek caiz değildir.)

Sınavlar İçin Oruç Tutmama

Soru 8: Final, ulusal ya da üniversite sınavlarının önem ve geleceği belirlemede etkili olması hasebiyle ve onların kazasını da başka fırsatlarda tutmak kaydıyla orucu terk etmek caiz midir?

Cevap: Sırf sınav, üniversite sınavı ve buna benzer durumlar orucu tutmamak için yetki vermez. Orucun tutulmaması durumunda orucun kazasının yanı sıra bilerek orucu yeme keffareti de vardır. Elbette öğle ezanından önce en azından şer'i mesafe miktarınca yolculuğa çıkabilir ve o yolculukta orucunuzu açabilir ve ramazan ayından sonra da orucun kazasını tutabilirsiniz.

Oruçluyken Kur'an ve Duanın Kıraatinde Bilmeyerek Yanlışlık Yapmak

Soru 9: Bir kimse oruçlu iken, Kur'an-ı Kerim ya da masumlardan (a.s) gelen duaları bilgisizlikten veya unutkanlıktan veyahut öğrenimdeki eksikliğinden dolayı yanlış okursa ve yanlış olduğunu da bilirse, orucu batıl olur mu?

Cevap: Hayır, zikredilen şey orucun sıhhatine zarar getirmez.

Oruç ve Böbrek Hastalığı

Soru 10: Böbrek taşı hastalığına duçar olan bir hastayım. Doktora müracaat ettiğimde, sıvı içecekleri çokça tüketmemi tecviz etti. Bu senenin Ramazan ayında vazifem nedir?

Cevap: Eğer böbrek hastalığını önlemek, gün boyunca su ve benzeri sıvı içeceklerin içilmesini gerektiriyorsa, oruç tutmanız farz değildir ve eğer hastalığınız bir sonraki ramazan ayına kadar devam ederse oruçlarınızın kazası yoktur. Ancak her gün için bir müdd taam (yaklaşık 750 gr. buğday, ekmek ve benzeri şeyleri) fakire vermelisiniz.

Cenabet Halinde Oruç

Soru 11: Eğer bir kimse bir süredir cünüp halde oruç tutmuşsa ve gusül alması gerektiğini bilmiyorduyorsa, acaba oruçları sahih midir?

Cevap: Eğer kendisinin cenabet olduğundan habersizse ve aslında cünüp olmanın ne olduğunu anlamıyorsa ve bilerek cünüp olması ramazan ayının gündüzünde değil de akşamında olmuşsa, oruçları sahihtir. Ama eğer cenabet olmanın ne olduğunu biliyorduyorsa ve guslün farz olduğu noktasında bilgisizse, oruçlarının kazasını tutmalıdır. Eğer meselenin hükmü noktasında gafil ise, keffareti yoktur.

Fitre Zekâtının Verilmemesi

Soru 12: Eşim geçen sene parasının olmaması nedeniyle fitre zekâtını veremedi, şer'i vazife nedir?

Cevap: Eğer fakir idiyse, vazifesi yoktur. Aksi durumda farz ihtiyat gereği eda ve kaza niyeti etmeksizin fitre zekatını vermelidir.

Keffaretin Farz Oluşunda Şüphe Etme

Soru 13: Eğer birisi boynunda keffaretin olup olmadığı konusunda şüphe ederse vazifesi nedir?

Cevap: Eğer şer'i hükmü bilmiyorsa sormalıdır. Ama eğer hükmü biliyorsa sorudaki varsayımda hiçbir vazifesi yoktur.

Fitre Zekâtında Ekmeğini Yemenin Örfi Oluşu

Soru 14: Fitre zekâtında ekmeğini yemenin misdaki örfidir, ne demektir?

Cevap: Yani örf'e göre yiyecek ve giderlerinin ücretini karşılayacak şekilde onun bakımı altında olmasıdır.

Ebeveynlerin Namaz ve Orucunun Kazasının Büyük Evladın Yerine Kızı Tarafından Yerine Getirilmesi

Soru 15: Eğer büyük erkek evlat herhangi bir nedenle anne ve babasının namaz ve orucunun kazasını yerine getirmezse, kız çocuğunun kendi gönül rızasıyla kaza etmesi ya da kendi malıyla birini ecir tutması durumunda, erkek evladın boynundan kalkar mı? Erkek evladın boynunda bir günah kalır mı?

Cevap: Varsayılan konuda namaz ve oruç erkek evladın boynundan düşer ve hiçbir şey onun uhdesinde yoktur.

Cenin İçin Fitre Zekâtı

Soru 16: Acaba henüz doğmamış, anne karnında olan bebek için fitre zekâtı verilmeli midir?

Cevap: Hayır, gerekli değil.

Süt Veren Kadının Orucu

Soru 17: Eşim kırk günlük evladımıza süt vermektedir. Mübarek ramazan ayının orucu noktasında vazifesi nedir?

Cevap: Oruç nedeniyle sütün azalması veya kurumasına sebep olması nedeniyle çocuğa zarar gelmesinden korkulursa ve çocuğa süt verecek başkası da yoksa, zarar korkusu olan mübarek Ramazan ayının günlerinde orucunu iftar etmeli (oruç tutmamalı) ve her gün için bir müdd taam (yaklaşık 750 gr buğday ya da ekmek veyahut arpa, pirinç ve un) fakire vermeli ve orucun kazası da daha sonra tutulmalıdır. Eğer orucun kazasını şer'i bir özürlü olmaksızın bir sonraki ramazan ayına kadar tutmazsa, geciktirme keffareti (her gün için bir müdd taam) farz olur.

Ramazan Ayı Akşamında Gusül Alma İmkânı Olmadığı Halde Bilerek Cünüp Olma

Soru 18: Suyu olmayan veya vaktin darlığı dışında, başka özürlerden dolayı cenabet guslü yapamayan kimse, mübarek ramazan ayının gecelerinde helal yoldan bilerek kendisini cünüp edebilir mi?

Cevap: Eğer vazifesi teyemmüm ise ve kendisini cünüp ettikten sonra, teyemmüm için yeterli vakti olursa, bu amel onun için caizdir.

Guslü, Teyemmümün Dar Vaktine Kadar Bilerek Terk Etme

Soru 19: Sabah ezanından önce ihtilam halinde uykudan uyanan kimse, ezana yaklaşıncaya kadar gusül almayıp teyemmüm alabilir mi?

Cevap: Eğer guslü vakit darlaşıncaya kadar geciktirirse günah işlemiştir. Bu durumda sabah ezanından önce teyemmüm almalıdır ve orucu sahihtir.

Cünüp Şahsın Sabah Ezanına Kadar Uyuması

Soru 20: Bir mükellef, mübarek ramazan ayının gecesinde sabah namazından önce uyanır ve ihtilam olduğunu görürse ve sabah ezanından önce uyanıp gusül alma umuduyla tekrar uyursa ve güneşin doğuşundan sonraya kadar uyanmazsa ve guslünü öğle ezanına kadar geciktirir ve öğle ezanından sonra guslederek öğle ve ikindi namazlarını kılarsa, o günün orucunun hükmü nedir?

Cevap: Varsayılan durumda ki ilk uykı sayılmaktadır, orucu sahihtir. Ancak eğer ikinci defa yatar ve sabaha kadar uyanmazsa o günün kazasını tutmalıdır.

Farz Gusül Esnasında Ezan Vaktinin Girmesi

Soru 21: Cünüp kimse sabah ezanına yakın uykudan uyanarak gusül almaya başlar, ancak guslü tamamlamadan önce ezan okunursa, orucunun hükmü nedir?

Cevap: Eğer gusül için vaktinin olduğuna yakini ya da zannı olduğu halde gusül almaya başlarsa, yeterlidir ve orucu sahihtir. Aksi halde kaza orucu tutmalı, eğer fecrin doğuşundan önce gusül alması tamamlanmamışsa orucu sahih değildir.

Utanma Nedeniyle Gusül Etmeyip Cünüp Kalma

Soru 22: Hamamı ve banyo yapacak mekanı olmayan soğuk bir bölgede yaşamaktayız. Mübarek Ramazan ayında uykudan cünüp olarak uyandığımızda, - gençlerin gece yarısı bidon veya havuz suyuyla gusül almasının ayıp sayıldığını ve suyun da o vakitlerde soğuk olduğu dikkate alınırsa,- yarınki oruç için vazifemiz nedir? Teyemmüm caiz midir? Gusül etmezse, o gün iftar etmenin (orucu tutmamanın) hükmü nedir?

Cevap: Sırf meşakkatli olması ya da gençlerin gece yarısı gusül almalarının ayıp sayılması, şer'i bir mazeret sayılmaz, bilakis gusül almak mükellefe zarar ve zorluk vermediği müddetçe, mümkün olduğu her şekilde gusül alması farzdır ve zorluk ve zarar olması durumunda, fecrin doğuşundan önce teyemmüm etmelidir ve fecrin doğuşundan önce guslün bedeli olarak alınan teyemmümle, orucu sahihtir. Eğer teyemmüm etmezse orucu batıldır.